

РЕЦЕНЗІЯ НА РУКОПИС НАВЧАЛЬНОГО ВИДАННЯ У ВИГЛЯДІ ДОВІДНИКА [Євсєєва О.О. Види планів рахунків : довідник. Харків : УкрДУЗТ, 2024]

Організація обліку є сукупністю процедур, методів і правил, які використовуються для збору, класифікації, обробки, аналізу і звітування про фінансову інформацію та інші важливі дані суб'єкта господарювання. Головною метою організації обліку є забезпечення точності та достовірності фінансової звітності організації, що важливо для прийняття рішень і ведення бізнесу. Організація обліку включає в себе такі аспекти: *бухгалтерський облік* (включає в себе реєстрацію всіх фінансових транзакцій, таких як прибуток, витрати, активи і зобов'язання; в свою чергу бухгалтерський облік розподіляється на фінансовий та управлінський облік); *управлінський облік* (спрямований на збирання і аналіз інформації для прийняття стратегічних рішень організацією; включає в себе бюджетування, прогнозування і аналіз продуктивності); *податковий облік* (забезпечує виконання податкової законодавства та підготовку податкової звітності для державних органів); *управління запасами* (облік запасів товарів і матеріалів, що забезпечує виробництво і обслуговування клієнтів); *управління кредитами і зобов'язаннями* (моніторинг і управління заборгованістю та платіжними зобов'язаннями перед постачальниками та іншими сторонами); *фінансова звітність* (підготовка фінансових звітів та інших видів звітності, які надають інвесторам і управлінцям інформацію про фінансовий стан компанії); *аудит* (незалежна перевірка фінансової звітності організації, щоб підтвердити її точність і відповідність нормам і законам) тощо. Важливо, щоб організація обліку була належною і ефективною, оскільки вона допомагає забезпечити фінансову стійкість і успішність суб'єкта господарювання, а також забезпечує виконання законодавчих вимог і стандартів в галузі обліку.

Організація обліку включає в себе систематичний і структурований підхід до реєстрації, класифікації та аналізу фінансової інформації в організації. План рахунків бухгалтерського обліку є важливою складовою цієї організації, оскільки він встановлює структуру і систему нумерації рахунків, які використовуються для реєстрації різних видів фінансових транзакцій та подій. План рахунків бухгалтерського обліку необхідний для ефективно організації обліку, адже принципи, які закладені в його побудову, задають тон всій системі організації обліку. До таких принципів побудови плану рахунків бухгалтерського обліку відносять: *структурованість* (надає структуру і логіку для реєстрації фінансових операцій; визначає категорії рахунків, такі як активи, зобов'язання, витрати, доходи тощо, що допомагає організувати фінансову інформацію відповідно до її природи та функцій); *одно-*

рідність (встановлює загально прийняті стандарти та норми для класифікації фінансових операцій; запобігає плутанині у цьому процесі); *порівняльність* (за рахунок використання однакової структури рахунків різними суб'єктами господарювання як представників мікрорівня є можливість порівнювати їхні фінансові звіти на макрорівні); *звітність* (допомагає створювати будь-яку звітність); спрощення аналізу: (допомагає легше аналізувати фінансову інформацію, оскільки рахунки групуються за певними критеріями) тощо.

Отже, план рахунків бухгалтерського обліку є важливим інструментом, який допомагає створити систематичну та послідовну систему обліку фінансової інформації в організації, що є важливим для ефективного фінансового управління і звітування; застосування плану рахунків бухгалтерського обліку має забезпечувати отримання інформації, як для внутрішніх, так і для зовнішніх користувачів.

Представлений на рецензування рукопис навчального видання у вигляді довідника «Види планів рахунків» [Євсєєва О.О. Види планів рахунків : довідник. Харків : УкрДУЗТ, 2024] містить нормативне забезпечення та власне плани рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій для відповідних суб'єктів господарювання (підприємств і організацій із звичайною системою обліку, спрощеною системою обліку, АТ «Укрзалізниця», банківських установ України та Національного банку України, установ державного та місцевих бюджетів на рівні Державного Казначейства та установ державного сектору економіки, Система національних рахунків), що підкреслює домінуючу ідею довідника «Види планів рахунків» щодо показу безмежних інформаційних можливостей бухгалтерського обліку для різних економічних та неекономічних завдань підприємства.

Особливо цінним для рецензентів бачиться наведення у переліку за змістом видання та віддана автором належна увага Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій ПАТ «Укрзалізниця», який затверджено наказом ПАТ «Укрзалізниця» від 30.12.2015 № 103 (із змінами) та Плану рахунків бухгалтерського обліку дохідних надходжень АТ «Укрзалізниця» (далі – Плани рахунків), який міститься у Методичних рекомендаціях щодо порядку бухгалтерського обліку дохідних надходжень, виручки та доходів від перевезень та складання звітності по дохідних надходженнях в АТ «Укрзалізниця», які розроблені, виходячи з галузевих особливостей на базі Плану рахунків бухгалтерського обліку

активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 (зі змінами і доповненнями), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21.12.1999 за № 892/4185 (зі змінами і доповненнями).

Зазначені Плани рахунків є нормативним документом, запровадженим АТ «Укрзалізниця», чий нормативні документи є легітимними на рівні транспортної галузі, зокрема залізничного транспорту, шляхом адаптації через затвердження загальноприйнятого законодавства в сфері бухгалтерського обліку. Методологічною радою з бухгалтерського обліку при ПАТ «Укрзалізниця», враховуючи галузеві особливості обліку.

Все це надає підстави про системний та виважений підхід при укладенні довідника «Види планів рахунків», він містить всі Плани рахунків, офіційно затверджені на законодавчому рівні, що свідчить про стандартизацію і регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності на державному рівні. Зміст довідника «Види планів рахунків» підтверджує: *офіційне затвердження* (Плани рахунків є частиною законодавства або регуляторного середовища, яке визначає правила і стандарти бухгалтерського обліку; офіційне затвердження Планів рахунків надає їм силу і обов'язковість для використання в практичній діяльності); *спільні стандарти* (Плани рахунків забезпечують стандартизацію фінансової звітності між різними організаціями, що дозволяє легше порівнювати фінансову інформацію і сприяє прозорості і надійності бухгалтерського обліку); *дотримання правил і законів* (Плани рахунків розроблені відповідно до національних та/або міжнародних бухгал-

терських стандартів і відповідають законам і вимогам, що стосуються фінансової звітності; їх використання допомагає організаціям дотримуватися цих правил і уникати порушень); *довіру і відкритість* (офіційне затвердження Планів рахунків сприяє довірі і відкритості в бухгалтерському обліку; будь-хто із зацікавлених сторін можуть бути впевнені, що фінансова інформація подається згідно з установленими стандартами); *міжнародну відповідність* (офіційно затверджені Плани рахунків сприяють відповідності бухгалтерської звітності міжнародним стандартам, що полегшує міжнародний обмін фінансовою інформацією). Отже, наявність офіційно затверджених планів рахунків свідчить про рівень регулювання та контролю в сфері бухгалтерського обліку і сприяє створенню стабільного та надійного середовища для обліку фінансової інформації.

Виходячи з вищенаведеного, вважаємо доцільним рекомендувати до друку Довідник «Види планів рахунків», розроблений доктором економічних наук Євсєвою Ольгою Олексіївною, професором кафедри фінансів, обліку і аудиту Українського державного університету залізничного транспорту, як видання, яке сприятиме укріпленню методології ведення та організації обліку у такі способи як стандартизація, спрощення аналізу, дотримання норм і законів, ефективність та надійність у веденні обліку, підготовка звітності та здійснення аудиту, відповідність міжнародним стандартам складання бухгалтерської звітності. Отже, видання довідника «Види планів рахунків» сприятиме укріпленню методології ведення та організації обліку, роблячи ці процеси більш ефективними, структурованими та такими, що відповідають вимогам і надійності для всіх зацікавлених сторін.

Рецензент:

*Менеджер-начальник відділу фінансової звітності
дохідних надходжень з пасажирських та вантажних перевезень
Департамент бухгалтерського, податкового обліку,
звітності та методології
АТ «Укрзалізниця», к.е.н.*

Марина БЕЛІНСЬКА